

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 246
Ημερομ. Κατάθεσης: 14/10/2025

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Αθήνα, 13 Οκτωβρίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ: 1. Υπουργό Πολιτισμού, κα. Λίνα Μενδώνη
2. Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Σταύρο Παπασταύρου

Θέμα: «Απλοποίηση διαδικασιών και αναγκαίες διευκολύνσεις για τους πολίτες που ασκούν νόμιμα τη χρήση ανιχνευτών μετάλλων - Επιπτώσεις από την Υ.Α. 434614/2024».

Με την Υπουργική Απόφαση 434614/2024 (ΦΕΚ 5796/Β/17.10.2024) θεσπίζεται νέο κανονιστικό πλαίσιο για την κατοχή και χρήση ανιχνευτών μετάλλων και λοιπών οργάνων διασκόπησης του υπεδάφους ή του βυθού. Σκοπός της ρύθμισης, όπως διατυπώνεται, είναι η διασφάλιση της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς και του περιβάλλοντος από αυθαίρετες ή επιβλαβείς παρεμβάσεις.

Ωστόσο, πλήθος πολιτών που χρησιμοποιεί τέτοια όργανα στο πλαίσιο ψυχαγωγικής ασχολίας (χόμπι) ή ερασιτεχνικής έρευνας πολιτιστικού ενδιαφέροντος, εκφράζει έντονο προβληματισμό και εγείρει σημαντικές ενστάσεις, ως προς την πρακτική εφαρμογή της ανωτέρω ρύθμισης.

Συγκεκριμένα αναφέρουν τα εξής:

- Η υποχρεωτική δήλωση κατοχής και η απαίτηση προηγούμενης έγκρισης για κάθε χρήση, συνοδεύεται από πολύπλοκες και χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες (υποβολή χαρτών, εντοπισμός περιοχών, αδειοδότηση κλπ).
- Η γενική απαγόρευση χρήσης σε εκτεταμένες γεωγραφικές περιοχές (π.χ. σε ολόκληρες ζώνες αρχαιολογικού ενδιαφέροντος ή φυσικής προστασίας)

οδηγεί ουσιαστικά σε περιορισμό της δραστηριότητας, ακόμη και όταν δεν τίθεται πραγματικό ζήτημα αρχαιολογικής επιβάρυνσης.

- Η απουσία σαφούς καθορισμού επιτρεπόμενων περιοχών έρευνας δημιουργεί ανασφάλεια δικαίου για τους συνεπείς και ευσυνείδητους πολίτες που επιθυμούν να τηρήσουν κατά γράμμα τη νομοθεσία και όχι να 'τιμωρούνται' από την πολιτεία για τη ψυχαγωγική ενασχόλησή τους.

Σύμφωνα με τους ειδικούς, για να προχωρήσει κάποιος ερευνητής σε ανασκαφή, πρέπει σήμερα να εκδώσει τρεις άδειες, μία άδεια κατοχής ανιχνευτή μετάλλων, την οποία συνήθως αιτείται το κατάστημα από το οποίο αγοράζεται (αν αγορασθεί από κατάστημα εντός Ελλάδας), μία άδεια ερευνών, η οποία εκδίδεται από το υπουργείο Πολιτισμού και τις κατά τόπους Εφορίες Αρχαιοτήτων (διαδικασία που μπορεί να πάρει από τρεις μήνες έως και ένα έτος) και μία άδεια ανασκαφής, με εκτιμώμενο κόστος το ημερομίσθιο των κρατικών λειτουργών που θα είναι παρόντες (πχ εφοριακός, εισαγγελέας, αρχαιολόγος κλπ), αλλά και την υποχρέωση του αιτούντα να επαναφέρει το περιβάλλον στην πρότερή του κατάσταση.

Επισημαίνεται, πως σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, για να πραγματοποιηθεί μεταφορά ενός ανιχνευτή μετάλλου (πχ με ιδιωτικής χρήσης όχημα) από έναν ερασιτέχνη ερευνητή, πρέπει πλέον να υποβάλλεται λεπτομερής αίτηση (τόπος, τρόπος, ημερομηνία μεταφοράς, σκοπός κλπ) και να αδειοδοτείται από τις αρμόδιες αρχές, λες και πρόκειται για μεταφορά πυροβόλου όπλου, όπερ σημαίνει πως αυξάνεται κατακόρυφα η γραφειοκρατία και περιορίζεται η ελεύθερη μετακίνηση.

Το σύνολο των παραμέτρων αυτών εγείρει ζήτημα αναλογικότητας, ιδίως όταν οι ενδιαφερόμενοι δεν ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα, αλλά απλή ερασιτεχνική έρευνα, χωρίς πρόθεση αποκόμισης κέρδους ή απόκρυψης ευρημάτων.

Εκπρόσωποι των ερασιτεχνών ερευνητών δηλώνουν κατηγορηματικά πως η αναζήτηση πολύτιμων λίθων και μετάλλων, σπανίων γαιών και πετρωμάτων, κοσμημάτων, σπανίων αντικειμένων κλπ, είναι ένα χόμπι διασκέδασης - σαν όλα τα άλλα - και απορρίπτουν κάθε εμπλοκή ή συνάφεια με την αρχαιοκαπηλία.

Ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

1. Προτίθεται η πολιτική ηγεσία να εξετάσει την απλούστευση των διαδικασιών αδειοδότησης για ερασιτεχνική χρήση ανιχνευτών μετάλλων και λοιπών ραβδοσκόπων, με στόχο τη μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης και την ταχύτερη εξυπηρέτηση των ενδιαφερομένων; Ποια ακριβώς μέτρα σχεδιάζονται, ώστε να διασφαλιστεί ότι η εφαρμογή του νέου πλαισίου δεν οδηγεί σε «defacto» αποκλεισμό των πολιτών από μια δραστηριότητα χαμηλής όχλησης, η οποία δύναται και πρέπει να αναπτυχθεί υπό όρους νομιμότητας και διαφάνειας; Λαμβάνετε υπόψη ότι σήμερα στην Ελλάδα ερευνούν ερασιτεχνικά εκατοντάδες χιλιάδες πολίτες και δρουν είτε κατά μόνας, είτε οργανωμένοι σε συλλόγους και σωματεία; Εξετάζεται το ενδεχόμενο θεσμοθέτησης καθεστώτος γενικής έγκρισης (π.χ. ετήσιας ή περιοδικής άδειας) για δραστηριότητες εκτός ζωνών αρχαιολογικού ή περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος, ώστε να περιοριστεί η ανάγκη συνεχών και αλληπάλληλων ατομικών αιτήσεων;
2. Υφίσταται κάποιος σχεδιασμός για τη δημιουργία επίσημου γεωγραφικού υποβάθρου (ψηφιακού χάρτη), όπου θα αποτυπώνονται με ακρίβεια οι περιοχές στις οποίες επιτρέπεται (ή απαγορεύεται) η χρήση σχετικών ερευνητικών οργάνων, ώστε να εξασφαλιστεί η ασφάλεια δικαίου και να περιοριστούν ενδεχόμενες αυθαιρεσίες, εσκεμμένες ή ακούσιες;
3. Σκοπεύουν τα αρμόδια υπουργεία να προχωρήσουν σε θεσμική διαβούλευση με συλλογικούς φορείς, ομάδες χρηστών ή ενώσεις ερασιτεχνών ερευνητών, με στόχο την προσαρμογή της ρύθμισης στις πραγματικές τους ανάγκες, αλλά και την υιοθέτηση τυχόν προτάσεων ή/και παρατηρήσεών τους;

Ο Ερωτών

Αθανάσιος Χαλκιάς
Ανεξάρτητος Βουλευτής
Α' Αθήνας